

for det Første ligger den temmelig affides, ligger ikke saaledes midt paa Hovedrouten, som man kunde ønske, og navnlig saaledes, som Den Bornholm ligger; dernæst er det ikke vor Havn, det er en fremmed Havn, og jeg veed ikke, hvorfor vi skulle staa tilbage for Udlandet med Hensyn til vore Havneanlæg, naar vi paa den Maade kunne gjøre os gjældende. Man har ogsaa haat Opmærksomheden henvendt paa Christiansø, i Nærheden af Bornholm, hvor der findes en god og sikker Vinterhavn for Skibe paa indtil omtrent 22 Fods Dybtgaaende. Men denne Havn har betydelige Mangler og Svagheder, som neppe staa til at afhjælpe. Den er for det Første meget lille, og dernæst er der ingen Plads til Oplagssteder, og der er ingen Forsyning med Proviant og Deslige, hvilket gjør, at Stedet paa Grund af sin isolerede og hjælpeløse Tilstand ikke har den Betydning for Havarister og Skibe, der søge Tilflugt i Østersøen, som den burde have. Der er kommet mig tilhørende et Overslag fra en Ingenieur, som jeg tør antage maa have den tilhørlige Kyndighed og Autoritet til, at man tør forudsætte, at dette Overslag skal være nogenlunde tilnærmelsesvis rigtigt. Ifølge denne Beregning vil en Nødhavn ved Bornholms Kyst, naar den vel at mærke blev anlagt paa den Kyststrækning, hvor der findes Sandsten — thi jeg maa tillade mig at indskyde den Bemærkning, at denne Omstændighed i høj Grad gjør Anlægget af en saadan Havn billigere — kunne tilveiebringes for en Sum af 950,000 Kr., og i Forbindelse dermed vil der kunne anlægges en Lørdof paa 400 Fods Længde for Dampskibe, som vil kunne bygges for c. 100,000 Kr., hvilket i Forhold til, hvad man ellers pleier at se, at slike Anlæg koste andre Steder her i Landet, synes meget billigt. En saadan Nødhavn er, som sagt, anslaaet til denne Sum; den skulde være paa 100,000 Fods Fladeindhold af mindst 20 Fods Dybtgaaende og paa 50,000 Fods Fladeindhold af omtrent 13 Fods Dybtgaaende. Nu vil jeg kun for yderligere at begrunde og supplere denne Udtalelse tillade mig at antyde, hvad der rimeligvis kan ventes i Indtægt af en saadan Havn, da dette jo ogsaa er en væsentlig Faktor at tage i Betragtning. Der foreligger da ogsaa for mig et Overslag eller Beregning fra en Mand, som jeg har Grund til at tiltro en temmelig betydelig Kyndighed i dette Fag — det er en Lødbemandsmand —, og deraf fremgaar det, at efter 3 Aars Forløb vil saadan en Havn kunne have en Indtægt af 19,000 Kr., 7 Aar efter Fuldførelsen en Indtægt af 32,000 Kr. og 10 Aar efter af 40,000 Kr. Jeg skal ikke her gaa nærmere i Enkeltheder med Hensyn til dette Overslag; men forsaavidt som det ønskes, eller der skulde blive

Spørgsmaal om, hvorvidt det kan være sandsynligt, at et saadant Overslag vil kunne holde Stik, skal jeg være villig til nærmere at gaa ind paa Enkelthederne af denne Beregning. Jeg skal dog tillade mig i Almindelighed at bemærke, at man i saa Henseende til Grund for dette Overslag har lagt en tilstedeværende Kjendsgjerning, nemlig Nøgne Havn, som kan sættes i Klasse omtrent med den her paatænkte, og hvor Indtægten sidstafvige Kalenderaar har været 42,000 Kr. foruden Lodsafgifter. Jeg tror saaledes, at der kan være al Grund til, at Bornholm er bleven nævnt i det paagjældende Udbringingsforslag, og jeg tror herved at have idetmindste fremsat en Del, der kan tjene til en vis Begrundelse, hvorefter jeg tør nære det Saab, at den høitagtede Minister vil finde det ikke alene forsvareligt, men, jeg tror, vistnok ønskeligt, om den Kommission, som jeg haaber bliver nedsat af Sagkyndige fra Regjeringsens Side, maa faae det Hver ogsaa at undersøge de bornholmske Kystforhold, særlig med den Opgave derved at faae anlagt en Havn, som kan være til Held og Gavn, ikke alene for den danske Skibsfart, men ogsaa for fremmede Nationers Skibe, som jo i et overmaade stort Antal befare Østersøkysterne, navnlig de tydske, russiske og svenske Østersøkyster.

Judenrigsministeren (Skeel): Da jeg før havde Ordet, glemte jeg at omtale 2 Sager, som Udvalget har gjort til Gjenstand for Bemærkning. I Betænkningen under Nr. 13 hedder det: „Man har forhandlet med Ministeren om Indførelsen af fastere, mere ensartede Regler og disses ligelige Gjennemførelse med Hensyn til Landpostvæsenet.“ Jeg tror ikke let, at man vil kunne udstede fylldigere og mere ensartede Regler end dem, der allerede nu eksistere, og det forekommer mig ogsaa, at den ærede Ordsfører (Holtstein) sagde nogle Ord, som tydede paa, at han egentlig var af samme Mening, idet han vedtjendte sig den Mening, at det vilde være vanskeligt at udstede Regler med større Nødtægtighed. De andre Ord, som findes paa det nævnte Sted i Betænkningen, sigte dertil, at det er blevet anført, at man ikke har gennemført Ombæringen i Kredsen i den Udstrækning, som det egentlig har været paatænkt. Dertil skal jeg sige, at jeg ikke veed rettere, end at de Regler, som bleve givne i 1870—71, ere blevne fulgte, men Opfattelsen af, hvad der er By eller ikke By, kan jo være forskellig. Smidler tid vil det let ses, at det er mig umuligt i dette Dieblik at udtale nogen Formodning om, at Udbæringen ikke er bleven gennemført i det Omfang, som var tilfattet, men naar det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) syntes